

Szerkesztőség:

PLEBÁNIA-HIVATAL,

hová a lap szellemi részét
illető közlemények kü-
lendők.

Kéziratok vissza nem
adatnak.

ABONY

Kiadóhivatal:

SZERDAHELYI JÁNOS
könyvnyomdája, hová az
előfizetési pénzek, a hirde-
tések és ezeknek díjai, va-
lamint a felszólamlások kü-
lendők.

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI ÉS SZÉPIRODALMI LAP. — MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési díj:

Helyben házhoz hordva egész évre 4 frt, fél-
évre 2 frt, negyedévre 1 frt. Egyes szám 8 kr.

Felelős szerkesztő:

VIZ ZOLTÁN

Kiadótulajdonos:

SZERDAHELYI JÁNOS

Hirdetmények,

nyiltterek, valamint hirdetési díjak, közvetlen a
kiadóhivatalhoz küldendők. Nyilttér sora 50 kr.

Még egyszer az iskolai szün- időről.

Az emberi szervezet úgy van alkotva,
hogy életében a munka és pihenés egy-
mást felváltás. A természeti rendnek
bármelyik irányból történő megzavarása
megboszulja magát.

Ez áll általában s áll különösen a
fejletlen gyermek testi és szellemi ere-
jére is.

Az iskola kötelezettség, a szorgalmi
idő 9—10 hónapja igénybe veszi a gyer-
mek szellemi tehetségeit s amennyiben ezek
gyöngébbek, a testi fejlődés rovására tör-
ténik az ő művelésük. Azért józanon senki
sem tagadhatja meg a pihenés, a vakáció
szükségességét, mert időnkint a test és a
lélek fejlettsége közötti különbözetnek ily
úton kell kiegyenlítődnie.

Midőn azonban hangoztatjuk a nyári
nyugalóin jogosultságát, ezzel korántsem
akarunk oly merev tételt állítani fel, mint
a hogy ezt lapunk 29-ik száma tette s a
mely eképen hangzik:

„Aki az iskolai szünetekre a (derű,
pihenésen kívül) egyéb programot is ad,
az nem szereti az ifjúságot, annak nin-
csen jó szíve.“

Már engedelmet kérünk, de a mi
meggyőződésünk e tekintetben más. Ellen-
kezőleg azt hangsúlyozzuk, hogy a szü-
nidőnek nem szabad pusztán
csak a munkátlanság és heve-
rés napjainak lenni. Valamint
a szorgalmi időben nagyon kívánatosnak

tartjuk a testi fejlesztésre irányuló törek-
vések megfelelő arányú érvényesülését, úgy
viszont a szünidő egyoldalúságának sem
lehetünk barátai. Legyen a szünidő ép úgy,
mint az iskolai év, megfelelő az emberi
természet kívánalmainak, se itt, se ott ne
legyen túlzás. Továbbá a vakációnak
összekötő kapocs gyanánt kell szolgálni a
tanulási évek között s már eme hivatásnál
fogva sem lehet azt úgy tekinteni, mint
csupa heverési időszakot. A tudományos
ismeretek egymással szerves összeköttetés-
ben állanak, egyik a másikon alapul s ha
az előzmény nincs birtokunkban, akkor az
abból sarjadó, egyébként teljesen világos
igazságot sem fogjuk soha valójába meg-
érteni. Amely szülőt tehát gyermekének
sorsa komolyan érdekel, az nem fogadhatja
el már azért sem az abszolút vakáció elvét,
mert ismeri azon károkat, amelyek annak
érvényesítéséből gyermekeire háramlanak.
Csak a mi kis alsó foku intézetünket tekint-
sük csak meg figyelemmel az újra kezdődő
tanévkor s szomorúan fogjuk tapasztalni e
hanyatlást, mely 2—3 hónap alatt a leg-
jobb deákoknál is mutatkozik.

De végül még egy igen komoly szem-
pont teszi ajánlatossá az iskolai szünnapok
okos felhasználását. Ez pedig nem más,
mint a gyermek fegyelmességének érdeke.
Az oly gyermek, aki az iskolai fegyelmet
elhagyva nem talál folytatást — legalább a
legkezdetlegesebb alakban — a szülei háznál,
ahoz csakhamar elveszti a szilárd talajt lábai
alól s esetleg oly veszedelmes lejtőre lép,
amelyről alig,

vagy soha nem lehet visszatartani többé
a leggondosabb iskolai nevelésnek sem. A
Szentírás is azt mondja: „Jó az embernek
ifjúságától viselni az igát.“

Azért hát lassabban egy kissé avval a
korlátlan szünidei szabadsággal. Igen, azt
akarjuk mi is, hogy az a vakáció ifjúsá-
gunknak legyen édes, boldogító, de ne
legyen fészke a lustaságnak és a rossz
erkölcsnek.

Ébren legyetek azért ti szülők! s mi-
dön kedves fiaitok pihenéséről gondoskod-
tok, ne feledjétek el, hogy ezzel még nincs
minden megtéve. Gondoskodjatok arról, hogy
meg legyen a szünidőben is az ő szellemi
táplálékuk. Tudják ki, hogy miben gyön-
gébbek s különösen azokban igyekeztek
őket erősíteni, avagy ismétlegessétek velők
a már elvégzett tananyagot; természetesen
mindezt csak oly mértékben, hogy a szün-
idő főczélját, a pihenést szem elől ne
tévezzük. Másrészt pedig ellenőrizték
gyermeküket erkölcsileg. Különösen ilyen-
kor van erre nagy szükség, midőn a tanító
fegyelme nem örködik felettük s midőn
a nagy szabadság a kétélű késhez hason-
lóan haszon helyett oly nagy károkat
eredményezhet.

A jó iskolai évnek alapja a jó vaká-
ció. Nem kell azt a gyermeket annyira
félteni a tanulástól, a szellemi munkáktól.
A vakációban is lehet, sőt kell az iskolai
dolgozattal foglalkozni, bizonyos mérvű fe-
gyelmet tartani, csak legyen ez bölcs mér-
téssel kiszabva.

Az okos szülő helyes érzéke eltalálja

TÁRCZA.

Petőfi.

(1849—1899. július 31.)

Az évek gyorsan elmaradnak,
Amint az élet hajt elő;
Alig van percz gondolkozásra,
Bű és öröm változva jó.

Csak olykor áll útján az ember,
Hogy tarson egy kis pihenőt
S a multak emléken merengve
Onnét merítsen új erőt.

Egy félszázad határkövénel
Tekint ma vissza nemzetünk,
Hogy a dicsőt megkoszorúzza,
Akin honának szíve esügg.

Ki birt úgy zengni a magyarnak,
Hozzá hasonló hangokon?
Ki tudott, mint ő, talpra hívni,
Midőn veszélyben volt a hon?

S amint felkelnek lángszavára,
Fegyvert ragadva, hős kezek,
Megy ő is karddal a csatába,
Hogy a jog harczát vivja meg.

Golyózáporba, száz veszélybe
Rohan a magyar Tirtaeus
S végül eltűnik a csatában,
Félistenek sorsára jut . . .

Segesvár! halmodon ömölt ki
Láng szívéből a drága vér,
Ábból virult fel a szabadság
És nemzetünkre a babér.

Úgy tüntél fel hazánk égboltján,
Mint egy tündöklő meteor,
Melynek nem tudjuk származását,
Sem útját, melyre lehajol.

Szülőhelyed nem ismerhetjük,
Siröd nem örzi kegyelet,
De bár a föld meg nem jelölhet,
Örökké él a te neved.

Apa átadja a fiának,
Amíg magyart táplál e föld,
Amíg ki nem vész a szívekből,
Amit Istentől örökölt.

S önkény ha dül majd e hazában,
Felhangzik újra éneked,
Ott fogsz te küzdeni a csatában
S — győzni fog újra szellemed.

VIZ ZOLTÁN.

Végrendelet.

Irta: TEMESKÖZY GERZSON.

Édes fiaim! E földön semmi sem bizonyos,
csak az elmulás.

Midőn e sorokat rovom egymás alá, épen
erről gondolkozom. De gondolkozom máskor és
mindig, a mióta kezdem belátni, hogy nekem
egyéb tenni valóm nincs körötökben, mint a jövő-
tökről való gondoskodás s annak az időnek a
mérésikélése, a mely még erre való nézvést nekem
hátra van.

Öt, tiz, húsz, negyven év? Ki tudja azt?!
De ami még hátra van, az mind a tiétek és
senki másé széles e világon.

S minél több van hátra, annál jobb lesz az
nektek, mert nekem annak már semmi féle anyagi
előnye nem kell, tiétek az mind s ha sok időm
lesz még, jut nektek is annyi anyagi és szellemi
előny, a mennyivel megállhattok az élet viha-
raiban.

De azért mindig csak magatokba bizzatok,
idegen segítségre ne számítsatok — mert minél
erősebb támasztékokat szereztek a létért való
küzdelmekhez, annál gyengébben birtok állani a
magatok lábán.

Nekem sem volt támaszom soha, csak veze-
tőm: a ti jó öreg apátok. S ha eddig támaszt
nem találtam, ezután már nem találhatok. Pedig
ha leltem volna, haj mi másként lett volna az

mindig a módját annak, hogy hogyan használhat gyermekének és kellő értéke szerint tudja becsülni a jól berendezett vakáció fontosságát!

A gyümölcsfákról.

Köztudomású dolog, hogy a cserebogarak és hernyók mennyi kárt okoznak. Tudja a föld-birtokos, a kertész, hogy a cserebogarakat korán reggel a fákról le kell rázni és hogy álczáit — a csimazokat — (Engerlinge) ekézés alkalmával fel kell szedni. A cserebogarakat és álczáikat a tyúk igen szereti. Jó lesz a télen kiinn volt trágyát még előbb beekézni, mielőtt a cserebogarak petéiket abba berakják.

Tudja a kertész, hogy télen, vagy tavasz előtt, a gyümölcsfákról az összecsavart lombot le kell szedni és elégetni, hogy a benne levő petékből ki ne keljenek a hernyók. Ezeket a hernyókat, melyek fehér napi lepkétől származnak, a madarak megeszik. De van szörös hernyó is, melyet a madarak, a kakukon kívül, békén hagynak, mert szöröiben mérges nedv van, amit azzal bizonyíthatok, hogy az újaim, mikor egy oly hernyót megfogtam, feldagadtak. Ezek, ha a gyümölcsfákon már lomb nincsen, a szőlő- és (amit nem hinnék, ha nem láttam volna) a diófa keserű leveleit is megeszik.

A természet maga mutatja, hogy ezen borzasztó ellenséget hogy lehet elpusztítani. E szörös hernyók egy eréme színű éjjeli lepkétől származnak, melynek nősténye, mely eszedesen a falórszón ül, igen könnyen megölhető és csak este repül hozzá a him, épen ez időben, a petéit egy rakásba, a fák kérge hasadékaiba rakja és sárga bársonymű bőrrel betakarja. E peterakásokat már messziről lehet látni és legcélszerűbb azokat, ha nem azonnal, a mi jobb, ősszel vagy télen úgy leszedni, hogy ne essenek a földre és azután tüze tenni. Vannak évek, a mikor kevés a hernyó, de sokszor az ellenkező eset is fordul elő.

Az éneklő madarakat a gyerekek és verebek ellen védeni kell. A veréb erős csőre és szemtelensége következtében minden éneklő madárnak halálos ellensége; kikergeti azokat fészkeikből, megeszi a tojásaikat, fiókáit; csak a fejskével nem bír. Minél több a veréb, annál kevesebb az éneklő madár, ami annál szomorúbb, hol a házaknál gyümölcskertek vannak, mint p. o. Abonyban láttam.

Nagyon hasznos volna minden üres helyre gyümölcsfákat ültetni, úgy mint Alsó-Ausztriában láttam; ott minden országos-, köz- és mező-uton gyümölcsfasorok vannak. Igaz, hogy sok helyen a fekete talaj alatt sárgaföld van, a melyben csak az akácfa nő; de kis fáradság és költség

mellett gödröket lehet kiásni, a melyeket jó földdel meg kell tölteni s ha csak annyi a gödör, hogy törpe fát lehessen beültetni, akkor is, pár év múlva, a költségeket és fáradságot megtéríti. Ha sok lesz a gyümölcs, majd mi Budapesten is kapunk belőle; a külföldre is ki kell szállítani. Ha az ki nem fizetné magát, akkor aszaló kemezőket be kell szerezni. Az aszalt gyümölcsnek és az iznek is van vevője és télen is jól ízlik.

A közutakon termő gyümölcsöt bérbe lehetne adni.

A fehér eperfa nem követel annyi gondozást, mint a gyümölcsfa és a selyemtenyésztés sem valami bősorkányság. Gyermekek van mindenhol vagy eseléd, ki lombot tud szedni; padlás is minden házban van. Abból is a háziszükségletekre lehetne valamit keresni.

D é v a y J ó z s e f.

Ujabb törvénykezési határozatok.

Kétséget nem szenvedhet ugyan, hogy bizonyos körülmények között, nevezetesen akkor, amidőn a végrehajtást szenvedő örökös társaival az ő hitelezője kijátszására rossz hiszeműleg összejátszik, a károsított ellen kártérítési keresettel fellépni jogosult. E jog érvényesíthetésének azonban előfeltétele a dolog természete szerint az, hogy a végrehajtást szenvedőre valamely örökség vagy hagyomány szállott legyen és hogy a perbe vont örökösök a fedezési alap elvonásánál rosszhiszeműleg közreműködtek legyen.

Ha a haszonbérő a bérleményt az első félévben elhagyta, a haszonbérő pedig a földet másoknak kiadta, ezzel önként rendelkezett a bérlemény tárgyával s ezzel megakadályozta a haszonbérőt abban, hogy az egész gazdaságot és haszonvételeit kihasználhassa a haszonbérbe, aki a haszonbéri összeget jogszerűen nem követelheti az első félévre sem, hanem csak az a joga marad fen, hogy amennyiben a bérlemény tárgya a gazdasági év hátra levő részének leteltéig akár házi kezelés alá vétele vagy másnak bérbeadása, akár bírói zár alá vétele következtében az alperessel kikötött haszonbéri összegnél kisebb jövedelmet hozott volna, a jövedelem-külömbözet és egyéb kiadásai miatt alperes ellen kártérítést követelhet.

A seprő bor, ha abba víz kevertetik, az 1897. évi 53 850. sz. kereskedelemügyi min. rend. 6. §-ának 4. és 6. bekezdései értelmében mesterséges bornak tekintendő.

A mesterséges bornak nemcsak pénzért való eladása, hanem annak bér fejében a munkások részére való kiszolgáltatása is a forgalomba hozatal fogalma s az 1893. évi 23. t. cz. tilalma alá esik.

Krisztusi tantétel s csak hivatottak gyakorolhatják. — az emberbaráti szeretet az anyagi férfi kötelessége. Amazt valójátok fiaim, emezt gyakoroljátok.

A férfinak két kiváló disze van: a szellemesség és az erő. Ragyogó szellem mesterként nem lehet, mert ez magán hordja a tolakodás jellegét. A szellemes ember tudását nem fitogtatja, de ha arra szüksége van valakinek, azzal nem fukarkodik. Az igazi eszes, szellemes ember a mások ostobaságán nem nevet, hanem szánakozik s mégis hány ember van, aki okosnak tartatik, mert magát annak tartja s akivel csak teheti, annak tartatja, — az ilyen emberek az igazi okos embert — ahol csak tehetik — kisebbitik; gyorsan emelkednek, de gyorsan alá is szállnak.

Az igazi okos embert a nyers őszinteség, némi zárkózottság, a következetesség s a szerénység jellemzi, minél fogva az esélyeknek — népszerűtlenségük miatt — kevésbbé vannak kitéve.

Az erős emberek kizárólagos tulajdonsága a bátorság, épen azért e kettőt szétválasztani ritkán lehet. Az erős ember nem fél, nem haboz s az oltalomra mindig készen áll. Az erős emberek erejükkel soha sem kérkednek, a gyöngékeknek mindig segítségükre vannak. Ha ilyenek lesztek, vagy legalább igyekeztek lenni, úgy soha sem lesztek senki terhére.

Ritka eset, ha ez a két tulajdonság valakivel vele születik, egyik vagy másik gyakoribb, de elsajátítható mind a kettő, csak erős elhatározás és erős akarat kell hozzá.

MI UJSÁG?

— **Esküvő.** Weinfeld Henrik budapesti kereskedő f. hó 6.-án d. u. 1 órakor tartja esküvőjét a helybeli izr. templomban Szöllősi Anna kisasszonnyal. Tartós boldogságot kívánunk frigyökre!

— **A Petőfi-ünnep** a múlt vasárnap a jelzett időben a közönség nagy érdeklődése mellett tartatott meg. A városháztéren ez alkalomból szokatlanul nagy tömeg gyűlt össze. Ott voltak a különböző egyetek is nemzeti színű zászlóikkal. — Először az „Isten áldd meg a magyart” kezdetű himnust énekelte a dalárda s utána T es z á r y L á s z l ó főszolgabíró lépett fel a szöszökre és ékes szavakban, hazafias hévvel fejtette ki az ünnep jelentőségét, Petőfi nagyságát, az eszméket, a melyeket ő reánk örökségül hagyott. Zúgó taps jutalmazta a lelkes beszédet. — Utána D o b o z y K á l m á n athleta alakja tünt elő s elszavallta a „Talpra magyar”-t hatalmas organumával úgy, hogy szavai a nagy tert körül-fogó házfalakról visszhangzottak s gyújtó hatásuk a versszakok végével meg-megújuló hatalmas eljenekben nyilatkozott meg. Ezután V e v e r á n I s t v á n szavallta el nemes lelkesedéssel V i z Z o l t á n „Petőfi” című alkalmi költeményét s M ó z e s I m r e Petőfinek „Egy gondolat bánt engemet” kezdetű remek versezetét. Mindkét szavalt méltó folytatása volt a „Talpra magyar”-nak arra, hogy a közönség az emelkedett hangulatban megtartassék. Végezetül M á t h é J ó z s e f, az „Aestheticai társaság” érdemes elnöke tartott szép buzdító beszédet, a melyben az ünnep jelentőségét még egyszer összegezve a nemes eszének ápolására és a hazaszeretet szent érzelmének megőrzésére serkentette a polgárságot. A mindvégig lelkes hangú ünnepély a „Szózat” magasztos dallamával ért véget, amelyet a dalárdával együtt énekeltek az egész közönség.

Este az „Erzsébet királyné-liget”-ben gyűlt össze egy társaság, mintegy 50 taggal, hogy a hazafias ünnepély magyar szokás szerint egy kis áldon ással végződjék. A vacsora dícséretére válik a kert helyiség jelen bérelőjének, a melyet fűszerezett még Jóska cigány bandája is, egymás után húzva el a Petőfi-dalokat. Toasztokban is nagy bőség volt s valamennyit az ünnephez méltó magasabb lendület jelezte. Először Temesközy Gerzson emelt szót, megköszönve a rendezőbizottság nevében a magasztos ünnepély iránt a közönség által tanúsított meleg érdeklődést, az ünnepélyben közreműködők buzgalmát s ezek közül kiemelte T es z á r y L á s z l ó főszolgabíró érdemét, aki mint hogy jelen nem volt, erről a rendezőség által egy levélben nyomban értesítetett. Majd Papp Péter méltatta az ünnepély jelentőségét és éltette e lap szerkesztőjét, melyre — általános közökhajra — V i z Z o l t á n válaszolt emelkedett hangú igen szép beszédben, igérve, hogy legfőbb

Látjátok édes fiaim, hogy szüli egyik jó tulajdonság a másikat. Ha veletek született valamelyik, a többi könnyebben elérhetitek; ha egyik sem, egy egész élet kell ahhoz, hogy mindegyiknek föltétlenül birtokában legyetek.

Lehet, hogy titeknek nehezebb lesz, mint másoknak, mert nekem is nehezebb, mint másnak, pedig én már épen az élet delére értem s a cél még messze van.

Volt egy ismerős nénetek, aki francziául is tudott, attól hallottam ama franczia közmondást, hogy: „az ostobasággal az Istenek is hiába küzdenek.” Se ostobák, se elfogultak ne legyetek, mert akkor mindig sok bajotok lesz a sorssal, emberekkel egyaránt; tanuljatok, műveljétek lelketeket mindig, mert a tudás fölemel benneteket és könnyű áttekintést enged szellemi és anyagi dolgokban.

Mindezeket pedig azért írom meg nektek, mert hátha nem lesz időm elmondani s lelketekbe véteni, mert a ti hajlamaitok egyenesítése, fejlesztése és irányítása nem egyedül az én kezemtől és akaratomtól függ, mert akarom, hogy megtudjátok valamikor az én gondolkodás-módot, megismerjétek lelki világomat, melyeket én csupán az élet-tapasztalathól merítettem.

Adja Isten, hogy legyen, aki titeket ezekre megtanítson.

én sorsom is, a tiétek is! De azért soha kétségbe nem estem s ne essetek ti sem; míg az emberben önbizalom van, bajtól, sorscsapásoktól nem félhet, mert elég ereje van azokkal megküzdeni, azokat legyőzni.

A szorgalom az ember legbiztosabb s legkamatozóbb tökéje. A szorgalmas ember kevesebb szellemi képességgel is boldogulhat, míg a lángész is, ha henye porhüvelyben lakozik, a szána-közös posványába merül el. Ti se feledjétek el, hogy elődeitek mind-mind a szorgalomban, munkásságban öregedtek meg s családi bajaikban is a munka és annak eredménye szerzett nekik elégtételt, enyhülést.

Az erős akarat már magában véve is fél siker. A kellő megfontolással elhatározott cél vagy cselekmény abban hagyása az ingadozó jellemek sajátossága, ami a férfi erkölcsi és szellemi tespedését húzza maga után. A bevégzett dolgok lelki nyugodtságot adnak s tökéletesítik az elhatározásra, a végrehajtásra s a megbírálásra irányuló cselekményeket. Egyik régi franczia nemes címerében ékeskedik ez a családi jelmondat: „Vas akarat, sikert arat!” — Megfontoltságokban gyöngédek legyetek, de elhatározottságokban erősek, mint a vas.

A felebaráti szeretetben mérsékeltek legyetek, hogy kevesebb csalódás érjen benneteket; mert más a felebaráti és más az emberbaráti szeretet. Az első lehet együgyű emberek tulajdonsága is, de az utóbbi mindig a felvilágosult, művelt férfi disze.

A felebaráti szeretet egy ideális eszme,

ezélja leend mindig a közjóra munkálkodni önzetlenül és fáradhatatlanul. Amiért lelkes éljenzéssel jutalmazta az előkelő közönség. (T. G.)

— **A műkedvelői előadás** a múlt hó 29-én szépen sikerült. Herczegh Ferenc „Három testőr” című bohózatát adták elő. — Mindenekelőtt ki kell jelentenünk, miszerint jól választottak a műkedvelők akkor, midőn egy vigabb természetű darabbal álltak a közönség elé, mely nem lévén aestetikailag annyira fejlődve, mint a rendes színesszettel bíró városiak, szívesebben mulat a jó humorú előadáson, mintsem ő egy tragédia fenségeibe hatolva, annak megrendítő jelenetein szánakozzék. Daczára ennek mégis voltak a szereplők között többen olyanok, akik az igazi művészetet is érvényre tudták volna juttatni és ezzel saját dramatikus tehetségük is jobban érvényesült volna.

Herczegh Ferenc országszerte ismeretes az ő kiapadhatatlan, öserejű humoráról; ez tette őt manapság irodalmunk munkásainak egyik legkedveltebb alakjává. A „három testőr” nem épen a legsikerültebb művei közé tartozik, mindazonáltal a részletekben megnyilatkozik a szerző „oroszlánkörme.” A darab vékonyka meséje abban áll, hogy Rátky lapszerkesztő megnyeri magának Liza, Pollacsek J. János borkereskedő unokahugának szívét, akinek csak oly férfi imponál, akiben ész és erélyt tapasztal. E köré fűződnek a többi egyéb jelenetek mind, mint epizódok. Pollacsek a meggazdagodott nyárspolgár, aki henczeg, midőn biztonságban érzi magát, de gyáván reszket, ha komoly ellenfélre talál, egyik főalakja a darabnak, a mely mindvégig lekötötte a néző közönség figyelmét. — Ami a szereplők játékát illeti, elismerésre méltó igyekezetéről tehetünk tanúságot. Laczko Bella kisasszony igen jól adta a gondolkodó, furfangos eszű Liza szerepét s méltó parthnere volt Rajz Ödönnek, az ex professzor színművésznek, aki Rátky lapszerkesztő szerepét töltötte be ismert ügyességével és mozgékonyaságával. Rithnovszky Antal jól adta Pollacsek J. János borkereskedő szerepét, a mihez alakja is egészen jól illett. Ki kell emelnünk még Máthé Ilona kisasszonyt, aki Róza szerepében a már tőle megszokott otthonossággal mozgott, Veverán Istvánt, aki a lengyel lovag komikus szerepét az ő élénk temperamentumával pompásan adta, Tantossy Józsefet, aki Latorka közderültséget keltő maszkjával okozott időnként vidám hangulatot. Dobozy Kálmán jól adta a vitézkedő, de aztán meghátráló vasgyűrőt, Balogh Mariska k. a. kis szerepében is köztetszést aratott, Máthé Jenő az ő rácsoló beszédjével jó Flóris báró volt, Máthé Zoltán a plebánost adta illő komolysággal. A többi mellékalakok is emelték szerepükkel a játék összhangját és sikerét — úgy, hogy elmondhatjuk, miszerint a műkedvelői előadás egy élvezetes estével mulattatta szórakozásokban szegény társadalmi életünk közönségét.

— **Tüzeset.** Julius hó 31-én d. u. Vida János udvarán egy zsúp rakomány kigyulladt, de a zsúp még tavalyi lévén, nagy tüzet nem foghatott s a szomszédok által széthányatott. Kár nincs.

— **Ki az oka?** Lapunk múlt számában „A közönség köréből” című hírünk foglalkozik a vasuti állomás melletti mocsárral s ezzel kapcsolatban a felügyeletre hivatott orvost is felelőssé teszi Anonymus e botrányos állapotért. Ennek alapján dr. Halmi Adolf községi orvos szerkesztőségünkben megjelent és a következő magyarázatot adta:

A községi orvosnak az aránylag csekély évi 500 frt díjazásért igen sok teendője van. Mindannak daczára alkalmilag a minap látta a panaszolt mocsarat és az előjárásnak erről jelentést is tett; az orvosnak azonban csak bejelentési, de nem egyszersmind végrehajtási joga van. Ha tehát e tekintetben mulasztás történt, őt — ki terhes hivatásának mindig pontosan igyekezett megfelelni — nem érheti felelősség.

Szívesen helyt adunk e magyarázatnak, mert lapunk célja nem egyesek támadása, hanem az igazság kiderítése a közérdek javára. Ebből a magyarázatból azonban érthet eléggé, aki érteni akar. Reméljük, hogy előjárásunk a jogos panaszoknak helyt ad s igyekszik azok orvoslásával a közhangulatot megnyugtani.

— **Műkedvelői előadás.** A múlt hó 29-én tartott műkedvelői előadás tisztán 43 forint 05 krt jövedelmezett, mely összeg az „Abonyi Lajos szobor” alaphoz csatoltatott. Felülfizettek: Gulner Gyula 2 frtot, Gaál Gyula 2 frtot, Antos Béla 1 frtot, Viz Zoltán 1 frtot, ifj. Gulner

Gyula 20 krt. — Ennek kapcsán örömmel említjük meg, hogy említett alap javára ezideig

a „Faluroszka” előadásából	42 frt	—	kr.
a „Kapuzárás előtt”	101	”	”
a „Viola”	70	”	”
a „Három testőr”	43	”	05
tehát összesen	256	frt	05 kr.

folyt be. Ezen összeg a helybeli takarékpénztárnál van elhelyezve és a betéti könyvek is ez intézet által őriztetnek.

— **Rendőri hírek.** Tápió-Szelén Körte István mezőőr múlt hó 25-én éjjel egy ebre lőtt s az udvaron fekvő Veres Istvánt fejbe lőtte, rajta súlyos sebet ejtven. A csendőri vizsgálat véletlen esetet állapított meg. — Kohner Károly felső-szászberki lakostól Zsákai István és Julesa rékasi lakosok mintegy 60 klgnyi búzát loptak, de tetten érettek. — Rékason Molnár Balázs három társával Kovács Jánost korezmai verekedés közben késsel megszúrták; ugyanezen alkalommal Molnár Péter és Major János rékasi lakosok Cs. Nagy Jánost késelték meg. A tetteseket a csendőrség vette pártfogás alá. — Sági János és Zila Gáspár czeplédi birtokosok tanyájáról múlt hó 24-én éjjel 19¹/₂ csomó árpát loptak el. A csendőri nyomozás, valamint két tanú és egy mezőőr állítása szerint a lopást Fekete István abonyi lakos követte el s a lopott árpát Fekete Pál tanyájára szállította, hol abból meg is találtak némi maradványokat. — Hlatki György tót napszámos-gazda jól bepálinkázva a paládicsi országúton lefeküdt, elaludt, miközben mellény zsebéből 50 forint készpénzt elloptak. A megindított nyomozás adatai szerint a tettes Bató Károly 14 éves abonyi suhancz, aki azt némi vonakodás után beismerte, a pénzt gazdája Csicsmán György udvarán az üres hordók közé dugta, ahol meg is találtatott. Ugy a tettes, mint a pénz a czeplédi királyi járásbíróshoz szállítottatott. — Bene István váltó-örtől még a múlt év őszén egy baltát loptak el, az azóta folytatott csendőri nyomozásnak eredményeként a tettes Kovács Eszter tótszegi születésű abonyilakos személyében állapítottatott meg.

— **Hajnali csendháborítások.** Csak köteleességet teljesítene a rendőrhatalóság, ha a csordások hajnali túlköléseit akként szabályozná, hogy részükre bizonyos tereket jelölne ki, hol zenei produktumaikat csak az érdeklődőknek mutatná be, — mert az még sem járja, hogy hajnali 3 órától kezdve egyes nagy utcákon végig túlkölnek s zavarják oly családok éjjeli nyugalmát, kiknek egész utca-soron a csorda intézményhez semmi közük. Ha be fogják a szegény legényt némi nemű nótázásért, tiltsák meg ezt is.

— **Országos vásár.** Amint illetékes helyről értesültünk, községünkben az országos vásár folyó hó 20-ikán tartatik meg. Kár, hogy az erre vonatkozó rendelkezés, ami különben nem a község előljáróitól függ, nincs figyelemmel az e napon országszerte elrendelt nemzeti ünnepre s az abonyi búcsú szent jellegére!

— **Szőlősgazdáink figyelmébe!** Tudatjuk a t. gazdaközönséggel, miszerint a liszt-harmat a szőlőkben erősen fellépett. Ellene a védekezés még nem egészen késő, de nagyon sürgős. Az érdeklődőknek a védekezés módjára nézve útmutatóul szolgálhat Kubicek János jeles szőlészünknek lapunk jul. 23-iki számában közölt cikke.

— **Mulatság Ujszászon.** Az „Ujszászi Kaszinó” f. évi augusztus hó 6-án báró Orczy Andorné ő méltósága védnöksége alatt jótékonycélú táncmulatságot rendez. Belépő-díj: személyjegy 1 frt, családjegy 2 frt. A táncmulatság mélt. br. Orczy Andor ur szőlőjében tartatik, kedvezőtlen időben ugyanott, fedett helyiségben. Kezdeté délután 6 órakor. Vasuton érkező vendégeket a pályaudvaron kocsik várják.

— **A czeplédi lóverseny** a múlt vasárnap nem valami nagy érdeklődés mellett tartott meg Pestvármegye lötenyészti bizottsága által. A legtöbb versenyben igen kevés ló indult. A megnyitó versenyben gróf Pejacevich J. Csipkéje volt a nyertes; a czeplédi gátversenyben (400 korona) Cserey V. főhadnagy Erdája lett a győztes; az akadályversenyben (1000 korona) gróf Pejacevich Ohója nyert; a sikversenyben (600 k.) gróf Pejacevich F. három éves sárga kanczája,

Apollónia nyert; a hölgyek díját Stojanovics V. hadnagy Névtelenje vitte el. Végül a mezei gazdák versenyét tartották meg.

— **Humanizmus a katonaságnál.** Az emberies gondolkodás versenyt fejlődött ki a műveltséggel, azért az egyszersmind emennek fokmérőjeül is szolgál. Hajdan a katonaságnál oly brutalitásokat engedtek meg egyes — különösen altisztek — maguknak a nekik kiszolgáltattott legénységgel szemben, melyeket alig lehet borzalom nélkül hallgatni. Tudjuk azt jól, hogy Mars fiainál a vasfegyelemre mindenek felett szükség van s az edzettség, a melyben nevelik, eltompítja őket némileg a finomabb bánásmód hatása iránt, mindazonáltal elvitázhatatlan tény az, hogy ezeknél is jó szóval mindig többre lehetett menni, mint az esztelen kegyetlenséggel. — Most a humanizmusnak egy újabb diadalát jelenti a katonaságnál az a rendelet, melyben a hadügyminiszter a pofozást eltiltja a katonaságnál, mert az arcra vagy fültre mért ütés nagyon veszedelmes (dobhártya megrepedést, szolgálatra való képtelenséget okozhat.) Örömmel üdvözljük e humanus rendeletet, azon reményben, hogy így lassankint a katonáskodás nem lesz réme a legénységnek, mert ott jó bánásmódot fog tapasztalni.

— **Az új ötkoronások.** Az új koronás bankjegyekkel egyidejűleg hozzák majd forgalomba az új ezüst ötkoronásokat. Ezek is — a forintosokhoz hasonlóan — 0.900 finomságúak, de valamivel nagyobbak lesznek, mint a forintosok; az ötfrankos nagyságát ellenben nem érik el. Egy kilogramm ezüstöntvényből 41²/₃ darab ilyen egyenkint 24 gramm súlyú ötkoronásat fognak verni. Az ötkoronás 21.6 gramm színezüstöt fog tartalmazni, míg öt darab egykoronás összesen csak 20.875 gramm színezüstöt tartalmaz. Tehát egy ötkoronásban 0.725 grammal több a színezüst, mint öt egykoronásban; szóval az ötkoronás érem minden koronájának külön-külön mintegy 3.48 fillérrel nagyobb lesz a belértéke, mint amekkora az egykoronás belértéke. Magánforgalomban mindenki köteles 250 korona összegéig elfogadni az ötkoronásokat. Egyelőre 64 millió forint értékben hozzák forgalomba ez új váltópénzt, még pedig esik ebből az összegből 19.2 millió Magyarországra és 44.8 millió Ausztriára.

— **A zóna jubileuma.** Tíz éve annak, hogy Baross lángszelleme megalkotta a vasuti díjszabásnál az u. n. zónarendszert, a melylyel kettős célt akart elérni 1. Hogy a személyforgalmat növelje, a vasuti bevételt is növelje. 2. Hogy a díjszámítást a közönségre nézve megkönnyítse. Daczára annak, hogy mindenki a hivatalos körökben e merész reformmal szemben a legtartózkodóbb állást foglalta el, a vasminiszter itt is érvényesítette eszméjét s most 10 év után visszatekintve, csak a legnagyobb elismeréssel konstatalhatjuk, miszerint a zónarendszer zsenialis alkotása pompásan bevált. Nemcsak a vasuti bevétel évről-évre óriás módon növekedett, úgy hogy míg átlag egy pályakilométerre 1888-ban 1124 személy után 1527 frt bevétel esett, addig 1898-ban 4153 személy után 2704 frt s így a bevétel 77%-kal gyarapodott 10 év alatt, de másrészt a rendszer egyszerű számítása is nagyon bevált a közönségnél, mely abban csakhamar otthon érezte magát. Számítsuk még hozzá ama rendkívüli kulturális hasznót, amely eredt a népek gyakrabbi utazásából, egymással való érintkezésből, a főváros kincseinek népszerűsítéséből s lehetetlen, hogy a század egyik legszerencsésebb vívmányának ne tartjuk a dicső Baross e hatalmas alkotását. Illő azért, hogy a 10 év után hálával emlékezzünk reá, mint magyar kormányunk egyik volt miniszterére, akinél többet azon állásban, melyet elfoglalt, még egy államférfiu sem tett a magyar haza nagyságának emelésére!

— **Vasuti csomagba nem szabad levelet tenni!** A közlekedésügyi miniszter a múlt hó 24-ikéről kelt rendeletében kijelenti, miszerint vasuti csomagba, teherszállítmányba semmiféle levelet nem szabad csomagolni, mert ha a financzok észreveszik, az öt krajczáros bélyeg százszorosát rójják ki büntetésül.

— **Hentzi csontjai elvesztek.** Az „Egyetértés” m. hó 25-ik számában olvastuk, hogy m. hó 24-én szállították Hentzi földi maradványait a budai katonai temetőből a császári és királyi hadapród iskolába, — az az hogy szállították volna, ha azokat, a hivatalos jegyzőkönyv szerint megirt helyen megtalálták volna, ám de a bizottság, — mely a csontokat felszedette s diszes

koporsóba elhelyezve akarta a Hentzi-szobor alá szállítani, azon a helyen, ahol Hentzi 1848-ban eltemetett, csupán a később elhalt özvegyének női csontjait találta, az övét azonban nem, valószínű tehát, hogy Hentzi tetemeit — ki minden esetre díszes, gazdagon aranyozott tábornoki egyruhában temettetett el — ellopták. Így tehát csupán nevének csontjait tették egy kisebb koporsóba, — egy nagyobbba pedig Alnoch ezredes koponyáját és lábszárait, melyek úgy találtak, mintha ülő helyzetben temették volna el, — a többi testrészei annak is hiányoztak, melyeket valószínűleg a Duna árja sodorta el, midőn a lánczhidat sikertelenül próbálta felrobbantani. — Ugyanazon koporsóba helyezték Pallini és Corini századosok csontjait. A tömegsírban is csak két koponyát találtak. Most már az a kérdés, hová lettek Hentzi és a budai vár védelmében elesett temérdek katona csontjai, mely utóbbiak négy tömeg-sírba tettek a vár bevétele után?

Elnyelte a budai föld.

— **Rabb Pál léghajója.** Czoglédén egy Rabb Pál nevű asztalos elhitette magával sok számítás és rajz után, hogy feltalálta a kormányozható léghajót. Folyamodott aztán a királyhoz, hogy egy balont engedélyezzen neki a léghajós osztálytól, mert az ő gépét azzal akarja összehasonlítani az úgy fog haladni a levegőben, mint a földön a vonatok. Persze kérelme minden megjegyzés nélkül érkezett vissza s most már Rabb Pál uram tünődhet rajta, hogy mikép tegyen szert más úton egy balonra.

— **Jószág védelme a legyek ellen.**

A házi állatokat a legyek csipésétől a legjobban úgy lehet megóvni, ha a következő összetételű folyadékkal permetezik be az állat szőrét: 3 gramm szegfűolaj, 5 gramm babérolaj, 5 gramm cukalptus-tinktúra, 1500 gramm spiritus és 200 gramm víz. A gyógyszerárakban meg lehet e szert csináltatni s ugyanott kapható hozzá való permetező üveg is. Azok a szagos anyagok, melyek ebben az oldatban vannak, elriasztják a legyeket.

— **20 krért egy tanyai gazdaság.**

A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége ez idén rendezti első mezőgazdasági kiállítását Szegeden. E kiállítással kapcsolatban egy tárgysorsjáték is rendeztetik, melynek húzása a kiállítás utolsó napján — szeptember 10-én — tartatik meg. Az első főnyeremény 50.000 korona érték, melyet a sorsjáték rendezésére szövetkezett intézetek készek készpénzben, vagy egy szegedi mintaszerűen berendezett tanyai gazdasággal is megváltani. A többi nyereményt főleg kiállított gazdasági gépek és eszközök lépezik, melyek szintén beválthatók készpénzre. Kötelességünknek tartjuk olvasóink szíves figyelmét e sorsjátékra felhívni, tekintettel arra a hazafias és közhasznú célra, a melyet az előmozdítani igyekszik, annál is inkább, mert egy-egy sorsjegyet a legszegényebb ember is megvehet, lévén ára csak 20 kr. Mint értesülünk, e sorsjáték iránt szokatlan élénk az érdeklődés s a sorsjegyek nagy kelendőségnek örvendenek.

— **Eladó föld.** Abony város területén 24 hold első osztályú fekete föld, fás gyümölcsös kerttel, gazdasági épülettel, szép lakással külön-külön vagy egészben eladó. Czim lapunk kiadóhivatalában meg tudható.

Szerkesztői üzenetek.

G. J. Tószeg. A verset megkaptuk, de kijelenthetjük, hogy önnek nincs hozzá hivatása. Tessék talán a prózai téren próbálkozni meg; levelének stíljából ítélve az inkább sikerülhet. Egyébként pedig a lap szellemi részét illető közleményeket a szerkesztőséghez kell intézni.

D. E. Vác. A szalmaszál a vízbe, a víz pedig már helybe! Üdvözlét a kálló-selymáni hölgyeknek, kívánok nekik sok 4000 frtos jegyzőt!

Egy baba. Helyben. Fiatal leány fiatal urakkal szemben viselje magát — tisztelősen, mint egyebekkel szemben, szüzsies tartózkodással. Egyéb kérdésére nem felelhetek, mert a phonograph meghallgatására nem volt alkalmam.

K. S. Kőszeg. Megkaptuk a képes levelező-lapot. Üdvözlét Kőszegre. A sejtjelemszerűen írt ígért beteljesedését várjuk.

M. Gy. Szolnok. Köszönet az értesítőért, lapunk jövő számában fogunk vele foglalkozni. Üdvözlét!

Szegedi Mezőgazdasági Kiállítási Sorsjegyek.

Főnyeremény 50.000 korona értékben

és több, kisebb nagyobb nyeremény, összesen

1006 nyeremény 100.000 korona értékben.

Egy sorsjegy ára 20 krajczár.

Az összes nyereményeket kivánatra 20 százalék levonással azonnal készpénzben beváltja Budapesten: a „HERMES” Magyar Általános Váltóüzlet Részvénytársaság, V., Dorottya-utca 8., vagy Szegeden: a Szegedi Kereskedelmi és Iparbank. — Ezen pénztételek a nyerő kívánságára készek az

50.000 korona értékű főnyereményt

egy hasonló értékű szegedi mintaszerűen berendezett tanyai gazdasággal is becsorélni.

Húzás Szegeden, a kiállítás utolsó napján, 1899. szept. 10-én este 6 órakor.

Sorsjegyek kaphatók bank- és váltóüzletekben, az összes dohánytözsdekben és egyéb elárúsító helyeken.

Vizsontelárusítók forduljanak a kiállítást rendező

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetségéhez,
Budapest, IX., Üllői-ut 25. Köztelek.

3-4

Köszönetnyilvánítás.

Ő Fensége Salvator Lipót főherczeg udvarmesterei hivatala.

Általános Asbestárú-gyár.

Ő császári és királyi Fensége Salvator Lipót főherczeg rendkívül meg van elégedve az asbesttalppal bélelt cipőkkel. Ő Fensége hosszabb gyalog kiránduláson használta e cipőket és érezte, hogy lábai nem fáradtak úgy el, mint más közönséges cipőknél. Küldök egy pár vadász-cipőt, hogy annak a mintájára készítsenek másikat asbesttalpbéléssel, ugyanannál a cipésznél s aztán küldjék ide.

Hisszük, hogy e vadász-cipők ép oly jók lesznek és ép oly megfelelők, a mint megfelelők voltak a szaloncipők.

Zágráb, 1898. július hó 8-án

KRAHL, huszárkapitány.

Magyarország volt miniszterelnöke, a közigazgatási bíróság elnöke, a következő et írja:

Tisztelt Doktor ur!

Az asbestbetűtű cipők kitűnőeknek bizonyultak, szilárdan és puhán járok; megszűnt minden lábfájásom, úgy hogy — azt hiszem — lábbajom semmi további orvoslást nem igényel.

Szíves tanácsát köszöni

Dánoson, 1897. évi szeptember 17.

17-50

tisztelő híve
WEKERLE SÁNDOR.

Óvjuk lábainkat hidegtől, nedvességtől és meghűléstől.

Nincs többé lábfájás!

Sem tyúkszem, sem izzadós láb, sem bőrkeményedés, sem lábdaganat, sem lábégés.

Rövid idei viselés után megkönnyebbül a járása annak, ki cipőjét dr. Hőgyes-féle, az egész világon szabadalmazott asbesttalpbéléssel látja el.

Kettősvastagságú 1 ft 20 kr., egyszerű 60 kr., homoktalp 40 kr., GYERMEKEKNEK FELE.

Az asbesttalplélés kitűnőségét legjobban bizonyítja, hogy a cs. és kir. közös hadseregnek és a m. kir. honvédségnek eddig 22.500 pár szállított.

Szétküldés csakis utánvéttel, vagy a pénz előleges beküldése mellett. Felvilágosítások, prospectusok és köszönetnyilvánítások ingyen.

VIZSONTELADÓKNAK MEGFELELŐ ÁRENGEDMÉNY.

Általános asbestárú-gyár betéti társaság Budapest, VI., Sziv-u. 18.

Clayton & Shuttleworth
mezőgazdasági gépgyárosok Budapest Váci-körút 63. sz.
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcseplőgép-készletek
továbbá járgány-cseplőgépek, lóheres-cseplők, tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák.

„Columbia-Drill”
legjobb sorvetőgépek,
szecskaavágók, répvágók,
kukoricza-morzsolók,
darálóok, őrlő-malmok,
egyvetemes aczélek-ék.

2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Részletes árajánlatok kint
vagyra ingyen és bérmentve
küldünk.

**Lincolni törzsgyárunk a világ le-nagvobb
locomobil- és cseplőgép gyára.**